

СТАНОВИЩЕ

от

проф.д-р МЛАДЕН ИВАНОВ МЛАДЕНОВ
ВТУ “СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ”

за дисертационен труд на тема:

„Скулптура на готовите форми.

**Редимейд, асамбляж, намерен обект, отливка от натура,
както и новитехнологични подходи в скулптурата на ХХ
век”**

за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР”

на

ас. Стефан Илиев Иванов

8. Професионално направление: 8.2. Изобразително
изкуство, Научна специалност: „Изкуствознание и
изобразително изкуство – Скулптура”

НХА “Николай Павлович”

Докторант на самостоятелна подготовка

Научен ръководител:

доц. Цветослав Христов

I. Данни за дисертанта:

Стефан Илиев Иванов е роден на 1989 г. в гр.Габрово. Завършва ОКС „бакалавър”, 2012г. във НХА „Николай Павлович”, специалност „Скулптура” и ОКС „магистър”, 2018г. също в НХА “Николай Павлович”. От 2019 г. Стефан Илиев постъпва като щатен асистент в катедра “скулптура”. От 2022 г. Илиев обезпечава часове по дисциплината скулптура към катедра “индустриален дизайн” като хоноруван преподавател. По време на следването си в НХА Стефан специализира по програмата Еразъм през 2010 г. в Академията за изящни изкуства във Варшава, Полша. През 2012 г. придобива диплома по “Теория и практика на художественото образование”.

Творческата биография на Стефан Илиев Иванов е наситена с множество изяви в областта на съвременната скулптура . Автор е на професионални проекти, свързани с изработването на редица нумизматични образци. Отбелязаните житейски факти и компетенции са отражение на неговия творчески опит като творец, педагог и организатор с множество практически реализации.

II. Данни за хода на докторантурата:

Представените от Стефан Илиев Иванов материали, свързани със защита на дисертационния труд, са в съответствие с условията и реда, установени в ЗВО (Глава V), Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешния Правилник на НХА.

- Дисертационният труд на Стефан Илиев Иванов е обсъден и допуснат за явяване на публична защита на катедра Скулптура при Факултета за изящни изкуства на Национална художествена академия на 29.05.2023г.

Заявявам, че предвид така изложените факти за хода на докторантурата за подготовката и обсъждането на дисертационния труд на Стефан Иванов, **не намирам** допуснати нарушения в процедурата.

III. Данни за дисертацията и автореферата:

Теоретичното изследване на тема **„Скулптура на готовите форми.Реди мей , асамбляж , намерен обект, отливка от натура както и нови технологични подходи в скулптурата на ХХ век”** е разработено в обем от 198 страници, обособени в: увод; три глави (със съответните изводи) и заключение. Авторефератът е 43 стр. с изведени научни приноси на изследването както и библиография с коректно цитирана и използвана литература, включваща уместно подбрани източници, документиращи събития и предпоставки, относно проявлението и утвърждаването на съвременното течение **реди мейд** в изкуството, както и неговата рефлексия върху българското съвременно изкуство, в частност Скулптурата. Като допълнение Стефан Илиев предоставя приложение в три части, което илюстрира и разширява информационното поле на дисертационния труд.

В структурно отношение теоретичното изследване се характеризира с последователност и логично извеждане на основната тема. Спазена е основополагащата конструкция, определяща научния текст. От увода до заключителната част дисертацията включва много и различни философско-естетически аспекти в синтез с исторически проучвания. Разгледан е актуален проблем, който е част от Европейската и Българска художествена сцена. Определена е целта на изследването и произхождащите задачи, като ясно и точно са дефинирани обекта, предмета, хипотезата и методиката на реализираното теоретично изследване. Чрез направения исторически обзор авторът представя различните течения в изкуството от епохите на модернизма и постмодернизма, свързани с основната тема. Направен е критически анализ на изявени творци от различни поколения, допринесли за развитието на течението **реди мейд** от началото на 20 век до днес.

Първа глава разглежда включването на вече съществуващата готова форма в творческите инвенции на значими автори от епохата на модернизма и постмодернизма. Във фокуса на представянето са Едгар Дега, Марсел Дюшан, Арман Фернандес, Робърт Раушенбърг и български автори, сред които Правдолюб Иванов и Вито Валентинов. Стефан Иванов задълбочено анализира как протича процесът на трансформация на готовия индустриален продукт в художествено произведение, изхождайки от концептуалните възгледи на споменатите автори.

Втора глава проследява другите визуални състояния на реди мейд течението – пре моделирането и прекомпозирането на вече съществуващата форма в контекста на ново пластично произведение. Разгледани са структурните характеристики на скулптурни творби, изградени от отпадъчни материали, определени още като скрап арт. Като примери на тази тенденция в съвременната скулптура са посочени емблематични автори като Сезар Балдачини, Луис Невилсон, Жан Тингели, Пабло Пикасо и представителите на българската съвременна скулптура Георги Чапкънов и Огнян Петков.

В трета глава от дисертационния си труд Стефан Иванов разширява спектъра на изследване, включвайки в наблюденията си нови творчески подходи, инспирирани от постмодерната действителност. Като иновативен метод е представено използването на отливката като преносител на точните и специфични индивидуални характеристики на оригинала. Процесът на трансформация от позитив в негатив предлага нов пластичен прочит в контекста на развитието на съвременната визуална култура. Отливката предефинира второстепенната си роля в смисъла и значението на първоизточника – Жан Бодриар определя сходни процеси като състояния на симулакрум (подобия). Представената нова реди мейд естетика пресъздава вътрешната енергия на готовите форми и предмети, генерираща перцептивни процеси при скулптурите, работещи в направлението. В потвърждение на казаното, Стефан Илиев фокусира своята изследователска

дейност върху концептуалните реализации на автори като Христо Явашев, Джордж Сигъл, Едуард Кийнхолц, Рейчъл Уайтриид и българския автор Симеон Симеонов.

Един от основните акценти в дисертационния труд е провеждането на интервюто като социологически метод на изследване. Автори от различни генерации са включени в интелектуалните разговори, проведени от дисертанта като аспект от общата стратегия на изследването. Всички те представят своите различни гледни точки относно употребата на вече съществуващата форма от индустриалния продукт до продуцирания артефакт. Тази тенденция преформулира пластичните разнообразия в съвременната българска скулптура. Реализираните интервюта със Правдолюб Иванов, Вито Валентинов, Георги Чапкънов, Огнян Петков и Симеон Симеонов потвърждават идеята за различните конструктивни, експериментални и концептуални провокации на готовите или намерените форми.

Представеният от Стефан Иванов дисертационен труд доказва влиянието на различните социални, политически и икономически ситуации от началото на 20 век върху формирането на една нова културна идентичност. Този процес стимулира появата на модерното мислене и по-късните постмодерни реакции, описващи динамични траектории в пространството на изкуството от началото на 20 век до днес. В следствие от диалога между различните направления се създават нови отправни гледни точки, определящи итердисциплинарните характеристики на съвременното изкуство като цяло.

Авторефератът на дисертационния труд, с обем от 43 страници, коректно отразява структурата и съдържанието на изследването. В синтезиран вид представя същността и всичките му аспекти.

IV. Научни приноси:

В контекста на изследването са изведени следните научни приноси :

- Направен е обстоен исторически обзор на предпоставките, предопределили появата и развитието на течението реди мейд, както в световното, така и в българското съвременно изкуство. Очертават се границите на направлението и рефлексията му върху емблематични автори.

- Обогатява се информационното поле по темата с теоретико-изследователски наблюдения, анализи, изводи. Представени са различни концептуални подходи на автори, работещи в областта на съвременното изкуство.

- Изследването акцентира върху ролята на наблюдаваните обекти за концептуалното преформулиране на контекста, в който се проявява съвременната пластична форма.

- Важен компонент в дисертацията е паралелът между различните предпоставки, свързани с появата на модерното мислене в изкуството, и последващите актуални течения с техните рефлексии върху развитието на съвременната скулптура.

- Проведените за целите на дисертацията интервюта от български автори, имащи отношение и опит по темата на изследването, дават „поглед отвътре”, като предават персоналния авторски глас, мислене, концептуалност. Творците, включени в интелектуалните разговори, са от различни поколения, използват разнообразни подходи и техники, но са обединени от общата характеристика на „скулптурата от готови форми”.

- Изнесената информация обогатява съществуващото знание за влиянието и рефлексията на реди мейд течението върху българската съвременна скулптура. В този смисъл дисертационният труд може да се определи като културен продукт с образователно и естетико-философско значение.

V. Публикации и участия в научни форуми:

Стефан Илиев Иванов има следните публикации по темата на дисертационния си труд:

1. ИВАНОВ, Стефан, 2023а. Психологически измерения в творчеството на Деймиън Хърст. *Международната научно-приложна конференция ПСИХОЛОГИЯ И ИЗКУСТВО*. 2023. с. 15–17.

2. ИВАНОВ, Стефан, 2023б. Психологически измерения в творчеството на Рейчъл Уайтрид. *Международната научно-приложна конференция ПСИХОЛОГИЯ И ИЗКУСТВО*. 2023. с. 28–39.

Чрез публикациите си на теми, близки до дисертационната, Стефан Иванов създава допълнителна теоретична и илюстративна основа, чрез която допълва съдържанието на дисертационния труд. И със сигурност участията му в научните конференции, където са четени докладите, са допринесли за разширяване на комуникативния му хоризонт и на неговия научно-творчески опит.

VI. Заключение:

Изборът на тема на дисертацията е повлиян от личния творчески и интелектуален потенциал на докторанта. В този смисъл теоретичната разработка на Стефан Илиев Иванов е съдържателна и обследва в широк спектър проблематиката, произтичаща от темата.

Представянето на кандидата за образователната и научната степен „доктор” е на високо научно и художествено-творческо ниво. След запознаване с представения от Стефан Илиев Иванов дисертационен труд на тема **„Скулптура на готовите форми.Реди мей , асамбляж , намерен обект, отливка от натура както и нови технологични подходи в скулптурата на ХХ век”**, автореферата, публикациите на кандидата и извършения от мен анализ на значимостта на съдържащите се в тях научни приноси, намирам за основателно да дам своята обща **положителна**

оценка. Считаю, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ.

В заключение, предлагам на **Стефан Илиев Иванов** да бъде присъдена образователната и научна степен „**доктор**” по: научна област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.2 Изобразително изкуство и изкуствознание (Скулптура) към, НХА “Николай Павлович”, Факултет за изящни изкуства, катедра Скулптура.

Изготвил становището:

(проф. д-р **МЛАДЕН МЛАДЕНОВ**)

09.07.2024 г.

гр. В.Търново